

ние въ Кърджалийскитѣ времена отъ Даадеверена; камарата има 1·6 м. ширина и 2·1 м. дълбочина. Страничните камъни сж до 3 м. дълги и 0·4 м. дебели; междинитѣ между плочитѣ сж внимателно изпълнени съ дребни камъни. Входътъ е правоъгъленъ. Отъ предната камара е останала само една странична плоча. Плочитѣ сж отъ гранитенъ-гнайсъ. При разкопване на долмена стигнахме на дълбочина 0·4 м. естествена скална почва и намѣрихме, че побититѣ плочи сж положени върху тази почва и сж подпрѣни съ камъчета. При разкопката намѣрихме едно малко пръстено гърненце съ една дръжка отъ първобитна направа. единъ продупченъ стъкленъ маргаритъ, а между човѣшките кости имаше и кости на малко куче (*Canis familiaris*). 5—6. По севернитѣ склонове на пограничния в. Скрипка (Чакъръ-Баба) на югъ отъ селото има два долмена. Отъ долменитѣ сж запазени главната камара съ покривната плоча (3 м. дълга, 1·5 м. широка и 0·3 м. дебела); около входа отъ външната му страна има украшение въ видъ на вдълбнати четири рѣзки, успоредни съ странитѣ на входа и съединени все по две помежду си съ напрѣчни рѣзчици. Отъ предната камара запазени само страничните плочи. Каменнитѣ могилки сж разхвърлени. 7—8. На южния склонъ на сжщия пограниченъ връхъ Чакъръ-Баба, въ мѣстността „Синя чешма“ (въ турска територия), се намиратъ два разрушени долмена.

9 (116). На юго-западъ отъ с. Читалово (Казълагашка околия), на върха Тасъ-тепе, се намира една кръглата каменна ограда, наречена „Инджови камъни“.¹⁾

За общъ прегледъ на долменитѣ въ България прибавяме прегледъ на долменитѣ въ съседната Сакаръ-планина и Родопската областъ край р. Марица.

II САКАРСКА ОБЛАСТЪ.

Сакаръ-планина изпълва съ своитѣ разклонения пространството по лѣвия брѣгъ на р. Марица между лѣвитѣ ѝ притоци Сазлия и Тунджа.

Главниятъ гребенъ на Сакаръ-планина образува една къмъ северъ изпъкнала джга, която почва при развалинитѣ „Хасаръ“ на северъ до гр. Свиленъ 70 м. надъ морето, върви въ северно направление надъ дѣсния брѣгъ на Дрипчевска рѣка, като се повишава постепенно, до в. Махя-тепе (Мая-баиръ, 633 м.); отъ тукъ се обръща на изтокъ презъ в. Карталъ-кая и Мънгаритѣ и достига най-северната си точка на мѣстото, дето се отдѣля Каваклийскиятъ рѣтъ, после се обръща на ю.-и., достига най-голѣмата си височина 822 м., снишава се до в. Дервишъ-тепе (687 м.), върви презъ с. с. Михаличъ и Голѣма Смайлча и се свършва въ Одринската равнина, северно отъ гр. Одринъ. По-голѣмата частъ на описания гребенъ образува бившата турско-българска граница.

¹⁾ Бр. Шкорпилови, Паметници изъ Българско, стр. 15.